

Metoda SFUMATO

Jako jediná základní škola v Olomouci budeme vyučovat metodou Sfumatou, metodou akreditovanou MŠMT, která je výukovou metodou čtení na více než 800 školách po celé České republice.

Vznik metody SFUMATO

Autorkou metody SFUMATO je PaedDr. Mária Navrátilová. Autorka touto metodou vyučuje přes 10 let, zároveň o ní i přednáší v programu akreditovaném ministerstvem školství. Dr. Mária Navrátilová metodu splývavého čtení formulovala v roce 1974, na doporučení prof. Zdeňka Matějčka tuto metodiku aplikovala po dobu 11 let na žáky různých forem ZŠ (soukromé, státní, malotřídní), aby se prokázala nejen účinnost metody, ale také její aplikovatelnost v praxi (např. propojení čtení s procesem psaní). Od konce 80. let pořádá semináře v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Je členkou řady odborných organizací, byla finalistkou ankety o nejlepšího učitele ČR Zlatý Ámos. Název metody „SFUMATO“ odkazuje na malířskou techniku šerosvitu, kterou objevil Leonardo da Vinci. Při této technice se využívá komplementárních barev, barvy se totiž nemíchají, ale přes sebe se nanášejí různobarevné tenké vrstvy – lazury. Stačí malá chyba a obraz se zhroutí.

Přínos metody SFUMATO

V současné době má pedagog možnost zvolit si metodu výuky čtení tak, aby co nejlépe vyhovovala nejen jemu, ale i jeho žákům. Vzhledem k tomu, že výrazně přibývá dětí s vývojovou poruchou čtení (dyslexie), vzrůstají požadavky na pedagogy a jejich schopnosti pomoci dětem překonat jejich handicap. Důležité jsou první momenty výuky čtení, vzbudit u dětí zájem o čtení. Pomoci jim nalézt zálibu ve čtení, naučit je číst s porozuměním a následně kvalitně rozvíjet dětské čtenářství. Čtení je základním předpokladem k dosažení dalších cílů ve škole, zaměstnání i osobním životě. Metodou, která je „přátelská“ k dětem, jejich vnímání a hravosti a zároveň která pomáhá překonat handicap dyslexie, je metoda splývavého čtení. Metoda SFUMATO je jiná v tom, že u ní nevznikají špatné návyky (jak je tomu u ostatních metod výuky čtení, kdy se počítá s chybou a tudíž později také s reedukací čtení). Je jedinečná také v tom, že umožňuje každému dítěti vytvořit si své vlastní tempo učení čtení. Metodika výuky spadá do oblasti tzv. inkluzivního myšlení – to znamená, že respektuje individuální přístup a respektuje věkové zvláštnosti. Na rozdíl od ostatních metodik staví na přirozené intonaci – nedochází k deklamování a špatnému frázování, ale naopak je podporována přirozená zpěvnost lidské řeči. Metoda SFUMATO vznikla na základě poznatku, že koktaví žáci při zpěvu nemají problém s výslovností.

Výuka metodou SFUMATO

Metoda SFUMATO neboli metoda splývavého čtení je postavena na přirozené dětské hravosti a při výuce využívá hru. Cílem výuky pomocí této metody je upevnění práce očí tak, aby oči měly dostatek času k zafixování čteného textu. Oči kontrolovaně fixují hlásku po hlásce, děti hlasitě vyslovují jednotlivé hlásky propojené v jeden celek, nepřerušují dech ani nemění tón hlasu. Při této technice dostává mozek více času na zpracování informací o čteném, dochází k hlubšímu pochopení významu. Děti díky tomu i lépe rozumí jazyku jako komunikačnímu nástroji. Dalším přínosem čtení technikou SFUMATO je jeho pozitivní vliv na modelování a tvarování hlasu. Při intonaci se vychází z přirozeného

mluveného projevu, bez nežádoucího dvojitého čtení. Výuka je zpestřována dramatickou výchovou, které vede ke čtení s porozuměním, ale také umožňuje dětem si emočně prožít čtené. Děti si pak při čtení snadněji vyvodí odpovídající náladu či pocit. To vede také k odstranění ostychu při čtení. Metoda je velmi vhodná i pro výuku dětí se specifickými poruchami učení. Při této metodice se totiž tyto poruchy vůbec nemusí projevit! Dobré výsledky má i při použití v rámci prevence či nápravy špatného čtení. Pedagogové, kteří SFUMATO ve výuce používají, musí dodržovat přesné metodické pokyny, nic nesmí vynechat, je kladen velký důraz na přípravu: pedagog musí mít vše předem dokonale rozmyšleno a nepodcenit používání pomůcek. Velký důraz je kladen na respektování individuálních potřeb každého dítěte. Žáci pracují ve skupinkách a využívá se hudební, dramatická i pohybová výchova. Pracuje se s dechem. V podstatě jde o tzv. zážitkovou výuku jak pro dítě, tak i pedagoga. Umožňuje předejít tzv. syndromu vyhasnutí u pedagogů, výuka je radostná a hravá, což ocení jak děti, tak i vyučující sám. Nedochozí ke zbytečné traumatizaci dětí, které by s „klasickou“ výukou mohly mít problémy.